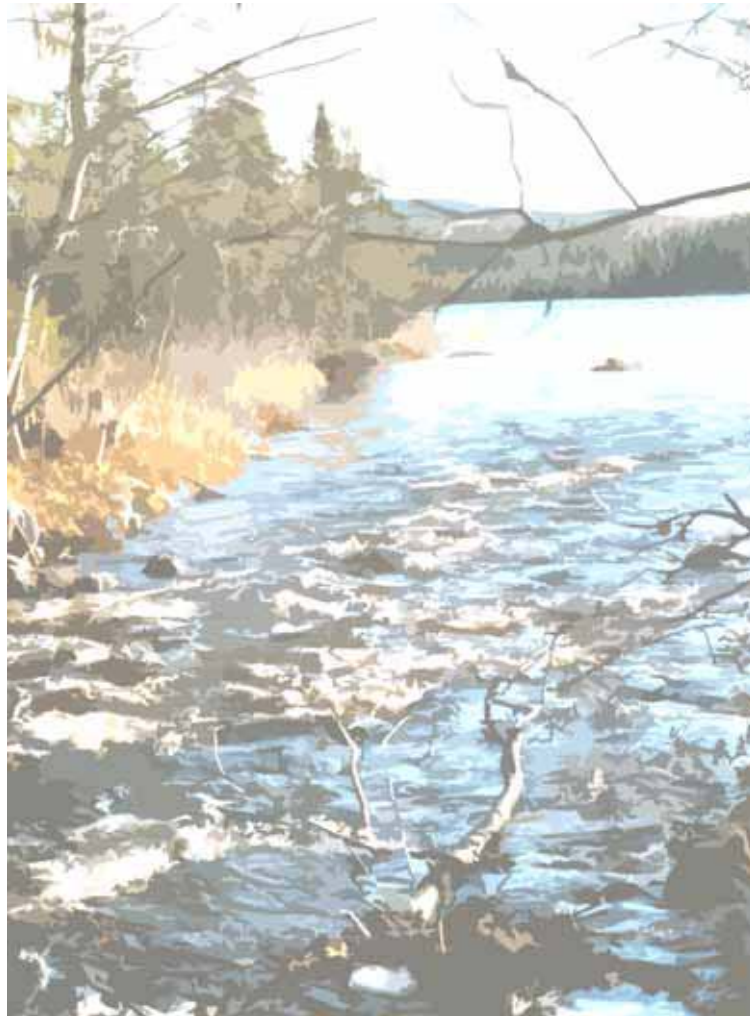

ARKEOLOGI I NORR 10

UMEÅ UNIVERSITET
Institutionen för arkeologi
och samiska studier

UMEÅ UNIVERSITY
Department of Archaeology
and Sámi Studies

Tryckt med bidrag från Vetenskapsrådet

Omslagsbild:

Utlopp i sjö - där världar och resurser möttes.

Utgivare och distribution:

Institutionen för arkeologi och samiska studier, Umeå universitet
SE-901 87 Umeå, Sverige

Redaktör:

Per H. Ramqvist
epost: per.ramqvist@arke.umu.se

Grafisk form, lay-out och omslag:

Per H. Ramqvist

Engelsk språkgranskning (ej Bergman och Loeffler):

Sees-editing Ltd, UK.

ISSN 0284-558x

Tryck:

Orginal, Umeå
2007

Innehåll

Per H. Ramqvist	
Förord	v
Ingela Bergman Vessels and kettles. Socio-economic implications of the cessation of asbestos pottery in Northern Sweden	1
Mirja Miettinen Fynd av senneolitisk asbestkeramik i Sydösterbotten	17
Asgeir Svestad ”Folk er vanligvis ikke særlig villige til å snakke om de døde”. Synspunkter på materialitet og samisk gravskikk	41
Anders Huggert Fem vapenbilder och dessutom en heraldisk örn i Mörtråsk-fyndet	77
Berit Andersson & Erik Sandén En boplatzvall från äldre järnålder i Torrböle, Nordmaling sn, Västerbotten	93
Lennart Klang Fattenborg som fornlämningsmiljö och forskningsobjekt	105
David Loeffler Archaeological surveys - a few reflections. As exemplified by features and finds from Lake Hångstaörn, Medelpad	137
Per H. Ramqvist Fem Norrland. Om norrländska regioner och deras interaktion	153

Förord

Tidskriften *Arkeologi i Norr* har legat i träda sedan 1999, men har efterfrågats av många som ansett att den fyller ett tomrum. Vi har härmed glädjen att återuppväcka tidskriften med ett innehållsrikt nummer.

Drygt 80 % (ca 900 000 km²) av den Fennoskandinaviska landytan ligger norr om huvudstäderna i Norge, Sverige och Finland. Ur belägenhetssynpunkt har stora delar av Norge samt Finland och Norrland mycket gemensamt, även om länderna delvis har vitt skilda landskapstyper. De stora ytorna, de långa avstånden och den glesa befolkningen, är för stora delar av det nordliga området försvårande faktorer när det gäller möjligheterna till arkeologisk forskning. Det kräver särskilda angreppssätt och metoder. Under förhistorisk tid har dagens strikta gränser mellan områdena inte existerat. Stundtals har de varit skarpare, oftare överskridande. Det bedrivs inom området mycken arkeologisk forskning och jag skulle vilja skapa en återkommande publicering av material och tolkningar av de livsvillkor och de samhällen som genom årtusenden har kommit och gått i nordliga trakter. Jag vet att det finns alltför få fora för publicering av arkeologiska artiklar med nordligt innehåll.

I och med nystarten av tidskriften hoppas jag den kommer att bli central för publicering av nya arkeologiska upptäckter och tolkningar rörande norra Fennoskandinavien. Det behövs ett forum av detta slag eftersom väldigt många av de nordligare arkeologiska undersökningarna är små till omfånget. Att orientera sig i ett område med många små och spridda undersökningar gör det hart när omöjligt att få ett samlat grepp över detta stora, varierade och komplexa område.

Arkeologi i Norr vänder sig främst till författare som ser en utmaning i att låta empiriska data brytas med teoretiska perspektiv. Vi tar gärna emot uppsatser på svenska, norska, danska eller engelska.

Per H. Ramqvist